

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1187/2014
10.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиље В.Н. из Б., чији је пуномоћник М.В., адвокат из Н.Б., против туженог Б. доо из Н.Б., чији је пуномоћник С.Т., адвокат из Б., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 933/12 од 31.03.2014. године, у седници одржаној 10.06.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 933/12 од 31.03.2014. године.

Образложење

Пресудом Четвртог општинског суда у Београду П1 1070/03 од 18.06.2007. године (исправљеном решењима истог суда П1 1070/03 од 14.10.2008. и П1 1070/03 од 22.05.2009. године), ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тужиља тражила да се поништи, као незаконито, решење туженог од 16.08.2003. године, којим јој је отказан уговор о раду, а да се обавезе тужени да је врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке одбијен је и тужбени захтев да се обавезе тужени да јој на име накнаде за неискоришћени годишњи одмор за 2003. годину плати 38.365,00 динара са припадајућом каматом, а ставом трећим четвртим и петим изреке одбијен је основни и оба евентуална тужбена захтева, којима је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете за неисплаћене зараде од јула 2003. до августа 2006. године плати појединачне месечне износе са законском каматом, као и да јој исплати накнаду за превоз за период од 2003.-ће до 2006.-те године, као и регрес за 2003.-ћу годину, све у износима одређеним овим ставовима изреке. Ставом шестим изреке обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка од 112.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 933/12 од 31.03.2014. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, па је поништено решење правног претходника туженог од 16.08.2003. године и тужени је обавезан да тужиљу врати на рад и распореди је на радно

место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима, па је ставом другим изреке преиначена првостепена пресуда и у ставу петом изреке, а тужени обавезан да тужиљи накнади штету исплатом неисплаћене зараде у периоду од јула 2003. до августа 2006. године, те да јој исплати накнаду за превоз за период од 2003.-ће до 2006.-те године, као накнаду за неискоришћени годишњи одмор и регрес за 2003.-ћу годину, у износима и са законском каматом, ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка од 112.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, жалба тужиље је одбијена и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем и четвртм изреке.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, приманом члана 398. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиља је била у радном односу код туженог на радном месту генералног директора, по Уговору о раду од 21.01.2003. године, са кога је разрешена одлуком Управног одбора од 30.06.2003. године. Решењем туженог од 16.08.2003. године, тужиљи је отказан уговор о раду са 15.08.2003. године, применом члана 101. став 1. тачка 3, 4, 5 и 7. Закона о раду. Радни однос јој је престао на пословима комерцијалисте беле технике, при чему је тужиља након разрешења била на боловању и на овим пословима није била радно ангажована. У изреци решења туженог се не наводи време, место и начин повреде радне дужности, већ се само у образложењу решења тужиљи ставља на терет да је учинила кривично дело на раду и у вези са радом, да је злоупотребила боловање - што тужени квалификује као понашање тужиље које указује да није способна за рад, јер је у истом периоду нарушавала углед туженог, неовлашћено одлазила на састанке са Акцијским фондом, Београдском берзом и другим институцијама, лажно се представљајући као генерални директор туженог, али такође без навођења датума или периода када су ове радње учињене. Судови су утврдили да је тужиља усмено упозорена на повреде радне дужности, али у јуну 2003. године. Изгубљена зарада утврђена је у износима досуђеним побијаном одлуком, уз закључак другостепеног суда да тужиљи припада накнада штете у висини изгубљене зараде за радно место комерцијалисте прве врсте за белу технику и намештај, које одговара њеној стручној спреми, а након оцене налаза и мишљења судског вештака, који је узео у обзир и приходе које је тужиља остварила по престанку радног односа (код других послодаваца), за које износе је умањена изгубљена зарада тужиље.

Код овако утврђеног чињеничног стања побијаном одлуком је усвојен тужбени захтев и поништено решење туженог од 16.08.2003. године, који је обавезан и да тужиљу врати на рад на одговарајуће радно место као и да јој накнади штету исплатом утврђене изгубљене зараде.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом туженог неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

У конкретном случају, тужени је донео одлуку о отказу Уговора о раду тужиоцу, на основу члана 101.став 1. тачка 3, 4, 5 и 7 Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.70/01 и 73/01). Том одредбом је предвиђено да послодавац може да откаже Уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене уговором о раду (тачка 3.), не поштује радну дисциплину односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 4.), учини кривично дело на раду или у вези са радом (тачка 5.) и ако злоупотреби боловање (тачка 7.).

Према члану 101. став 2. Закона, послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду, у случају из става 1. тачка 3. и 4. овог члана, упозори запосленог на постојање разлога за отказ уговора о раду. Смисао упозорења је да се запосленом стави до знања да је изазвао настанак отказног разлога и омогући му се да се о томе изјасни, чиме се запосленом обезбеђује право на одбрану. При том, упозорење на постојање отказног разлога мора се односити на конкретну повреду радне дисциплине због које се и доноси одлука о отказу уговора о раду и престанку радног односа. Међутим, у конкретном случају тужиљи је отказан уговор о раду због повреда учињених после 30.06.2003. године, односно после разрешења са места генералног директора, па упозорење тужиљи изречено у јуну месецу (пре разрешења), не може се сматрати упозорењем у смислу наведене законске одредбе и за отказни разлог који јој је стављен на терет оспореном одлуком.

Поред тога, одредбом члана 105. Закона о раду, предвиђено је да се отказ уговора о раду даје у писменом облику и да обавезно садржи образложење и поуку о правном леку. У изреци одлуке туженог се не наводе ни радње, ни време ни начин извршења повреде радне дужности, већ су само у образложењу решења као разлог отказа уговора о раду наведене радње које јој се стављају на терет које имају за последицу немогућност да настави рад код послодавца, али није означено време и место њиховог извршења, тако да нема података на основу којих би се идентификовала радња, што су основни елементи одлуке о изрицању отказа без којих она не може опстати.

Према утврђеном чињеничном стању тужени није поступио на начин предвиђеном чланом 101.став 2. Закона о раду, зато што није упозорио тужиљу на постојање разлога за отказ, а оспорена одлука не садржи ни основне елементе предвиђене чланом 105. Закона, због чега је правилно поништитена, као незакониту.

Одредбом члана 108. Закона о раду регулисана је нужна правна последица незаконитог престанка радног односа запосленом, коју представља реинтеграција запосленог (став 1. овог члана) и накнада штете у виду изгубљене

зараде (став 2.), па је побијаном одлуком правилно обавезан тужени да тужиљу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима, као и да јој исплати досуђене износе на име изгубљене зараде, чија је висина утврђена правилном оценом налаза и мишљења судског вештака.

Наводе у ревизији којима се оспорава оцена изведених доказа Врховни касациони суд није ценио, јер се тиме заправо оспорава утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено (члан 398. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**